

BESLUT
2008-06-10

SB 462/08
Dnr: 254/08-24

SAKEN

Kvällsöppet, TV4, 2008-02-27, inslag om en elektronisk cigarett;
fråga om otillbörligt gynnande

BESLUT

Programmet fälls. Granskningsnämnden anser att det innebar ett otillbörligt gynnande av kommersiella intressen.

AVGIFT

Nämnden beslutar att ansöka hos länsrätten om att TV4 ska betala en särskild avgift.

INSLAGET

I inslaget demonstrerade programledarens bisittare (X) en ny ”rökfri” cigarett. Följande dialog förekom: (X) – Det här är the E-cigarett, e-cigaretten, det här är alltså återkomsten... (Pgl) – Förlåt, e? (X) – E-cigaretten, en elektronisk cigg. Det är en lampa här, jag vet inte om ni ser den. Det är alltså en lampa som lyser när man drar in och utsidan är någon typ av, inte då riktig fulrök, utan vattenångor. Och det är alltså nikotin i den, så för mig som rökare så behöver jag inte längre gå ut. (Pgl) – Och det är helt luktlöst, får jag känna? Nej, inte helt luktlöst. (X) – Lite så här härlig melondoft liksom. (Pgl) – Och det är nikotin i den där då? (X) – Det är nikotin i och det som är så härligt att jag nu då äntligen kan jag få njuta av min kaffe och min cigg efter middagar.

Härefter följde ett filmat avsnitt som visade hur X rökte e-cigarett i bland annat en butiksgalleria och de negativa reaktioner detta ledde till från andra personer på platsen. På fråga av programledaren varför han inte sagt att det var en elektronisk cigarett svarade X: ”Jag ville

testa grejen. Jag kände mig cool.” Avslutningsvis sades följande:
 (Pgl) – X, du är rökare. (X) – Ja. (Pgl) – Kan det här bli ett alternativ?
 (X) – På allvar tror jag det. Det finns ju nikotin i den och jag tror att det är väldigt många som tycker... som inte tycker om att stå utanför i kylan på vintern och röka. Och jag tror på det absolut. Det finns på nätet bara. E-cigarette. (Pgl) – Vi får se.

ANMÄLAN

Anmälaren vill med hänvisning till uppgifter i en artikel i tidningen Resumé att nämnden granskar inslaget. Enligt artikeln är X:s fru ansvarig för lanseringen av den aktuella produkten i Sverige och inslaget beskrivs i artikeln som en PR-kupp.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

TV4 anser att inslaget inte strider mot bestämmelsen om otillbörligt kommersiellt gynnande och anför till stöd för detta bland annat följande.

E-cigaretten är en elektronisk cigarett som består av ett uppladdningsbart batteri och ett nikotinfiler. Det uppseendeväckande med e-cigaretten är att rökaren får i sig nikotin utan att omgivningen utsätts för rök. Rökaren blåser endast ut vattenånga. E-cigaretten har rönt stor uppmärksamhet i olika medier. X berättade om den i *Kvällsöppet* och medverkade i ett sketchliknande reportage där e-cigaretten förekom.

E-cigaretten är en produktkategori. Något särskilt utpekade varumärke som skulle omfattas av ett kommersiellt gynnande finns således inte. I inslaget förekommer vidare inte någon köpuppmaning. Inte heller nämns andra inköpsställen än Internet. TV4 är slutligen av uppfattningen att ett eventuellt gynnande av produkten uppvägs av ett klart underhållningsintresse.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

Ett program som inte är reklam får inte på ett otillbörligt sätt gynna kommersiella intressen (6 kap. 4 § radio- och TV-lagen). Ett gynnande av ett kommersiellt intresse är otillbörligt om det inte kan motiveras av något informations- eller underhållningsintresse.

Vid överträdelser av bestämmelser om annonser, sponsring och otillbörligt gynnande av kommersiella intressen kan Granskningsnämnden ansöka hos länsrätten om att programföretaget ska betala en särskild avgift (10 kap. 5 § och 12 kap. 4 § radio- och TV-lagen).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att E-cigarett och Mini E-cigarett används som benämning på ”rökfria” cigaretter som går att köpa via svenska näthandelsföretag. Inslaget där X provade och beskrev e-cigaretten hade karaktär av ett marknadsföringsinslag och innebar enligt nämndens mening ett gynnande av produkten som gick utöver vad som kan accepteras med hänsyn till informations- och underhållningsintresset. Inslaget strider därför mot bestämmelsen i 6 kap. 4 § radio- och TV-lagen.

AVGIFT

Nämnden beslutar att ansöka hos länsrätten om att TV4 ska betala en särskild avgift.

Detta beslut har fattats av Kerstin Calissendorff, Maria Edström, Per Frankelius, Olle Lidbom, Jesper Strömbäck, Annika Åhnberg och Henrik Jermsten efter föredragning av Eva Tetzell.

På Granskningsnämndens vägnar

Kerstin Calissendorff

Eva Tetzell